

Esh Kodesh: Finding God in the Midst of Suffering

Class IV

Rabbi Dani Passow – passow@hadar.org

Winter VBM 5786/2026

1) Deuteronomy 25:18-20

Remember what Amalek did to you on your journey, after you left Egypt how, undeterred by fear of God, he surprised you on the march, when you were famished and weary, and cut down all the stragglers in your rear. Therefore, when the LORD your God grants you safety from all your enemies around you, in the land that the LORD your God is giving you as a hereditary portion, you shall blot out the memory of Amalek from under heaven. Do not forget!

(1) דברים כה:יח-כ

זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לְךָ עַמְלֵק בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל-הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֵיפָ וְיָגַע וְלֹא יָרָא אֶל־הָיִים: וְהָיָה בְּהֵיטֵב ה' אֶל־לִיךָ לְךָ מְכֹל-אֲיֹבֶיךָ מִסָּבִיב בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נִחְלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת-זִכְרֵ עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח:

2) Rashi on Deuteronomy 25:19

[I]t is connected in meaning with the expression קור in the phrase קור וחום “cold and heat” and it means: he made you cold and lukewarm after the boiling heat you had before. For all the nations were afraid to war against you and this one came and began to point out the way to others. A parable! It may be compared to a boiling hot bath into which no living creature could descend. A good-for-nothing came, and sprang down into it; although he scalded himself he made it appear cold to others (Midrash Tanchuma, Ki Teitzei 9).

(2) רש"י שם

לְשׁוֹן קָר וְחֹם, צָנָנָה וְהִפְשִׁירָהּ מִרְתִּיחוֹתָהּ, שֶׁהָיוּ כָּל הָאֻמוֹת יֹרְאִים לְהִלָּחֵם בָּכֶם וּבָא זֶה וְהִתְחִיל וְהָרָאָה מְקוֹם לְאַחֲרִים; מִשָּׁל לְאַמְבָּטִי רוֹתַחַת שָׂאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לִירֹד בְּתוֹכָהּ, בָּא בֶן בְּלִיעַל אֶחָד קָפֵץ וַיִּרֹד לְתוֹכָהּ, אַע"פ שֶׁנִּכְוָה הִקְרָה אוֹתָהּ בְּפָנָי אַחֲרִים (תַּנְחוּמָא):

3)Esh Kodesh, Parshat Zakhor 5700 (March 23, 1940) Scripture intends to hint here that before Amalek came to fight you, there were among you some lowly individuals to whom secular wisdom, of which Amalek boasted, was attractive. For this reason your enthusiasm for the Torah and the Torah's wisdom were cooled. You said in effect, "Secular wisdom too is admirable; it too presents [guidelines for] ethical behavior; it contributes to the improvement of this physical world." God arranged matters so that Amalek would engage you with all his vaunted wisdom, exposing for you all his wickedness, the foulness of his heart, his murderous character, and the decadence of his wisdom. . . . So the Torah hints to us: "Remember what Amalek did to you"—what he did to you <i>as an individual</i>. "How he cooled you off by the way"—this refers to the "coolness" in your mind, [Amalek] having influenced you to say "his wisdom is admirable," God forbid. Now you see, now you are really experiencing just how attractive his wisdom is. Therefore, "It shall be that when the Lord your God gives you rest . . . you shall blot out [the memory of Amalek]"—at least from now on, when, with God's help you will be delivered from him and he will be obliterated, you must at least come to recognize that in all the world's wisdom there is not even a shred of goodness. They are able to preach beautifully, but their insides are full of mire and rot. When they need to, or when they just want to, then [instead of] all the intellectual disciplines and analyses which they devised to argue for excellence of character, they now produce intellectual disciplines and analyses to argue that theft, robbery, murder, and other corrupt actions are good. Not so is our sacred Torah and its sacred wisdom. It is not a human fabrication to be distorted in accord with the individual's desires and thinking.	3) אש קודש פרשת זכור שנת ת"ש קודם שבא עמלק להלחם בכם, היו בכם אנשים נמוכים שחכמת חיצונית שהתפאר בהם עמלק היתה יפה בעיניכם, ובשביל זה נתקררתם מהתורה וחכמת התודה, לאמור גם חכמת העולם יפה וגם לה מדות טובות וגם בעוה"ז יש ממנה ריוח וכו', ועשה ד' שיזדווג לכם עמלק עם כל חכמתו אשר נושא הוא על שכמו, ויגלה את כל רשעו, זוהמת לבו, רציחת מדותיו ורקבון חכמתו עליכם, . . . והתורה מרמזת זכור את אשר עשה לך עמלק, את אשר עשה לך בעצמך, אשר קרך בדרך הקרירות במחשבה שלך שפעל בך לאמר שחכמתו יפה היא ח"ו, וכבר אתה רואה ומרגיש היטב את יופי חכמתו, לכן והי' בהניח וכו' תמחה וכו' עכ"פ מעתה כשיעזור ד' ותנצל ממנו והוא ימחה, עכ"פ כבר תדע שכל חכמת העולם אין בהם אף קורטוב טוב, יכולים הם לדרוש יפה, אבל בתוכיותם מלאה רפש וסרחון. וכשצריכים או רק רוצים, אז כל אותם החכמות והשכליות שבדאו מקודם מלבם לדרוש על יופי המדות, עתה ממציאים חכמות ושכליות לדרוש על גנבה גזלה, רציחה ושאר הזוהם שהם טובות, לא כן היא תורתנו הקדושה וחכמתה הקדושה לא מעשה אדם היא שתתעקם כפי רצון האדם רצונו ושכלו
---	--

4) Esh Kodesh Shabbat HaGadol 5700 (April 20th, 1940)

The nature of human understanding is such that a person thinks he understands something through intellect alone. The truth, however, is that a person's intellect is bound to his essential nature, and each person's understanding is dependent upon his individual essential nature. Even the prohibitions of theft and murder, which one might always have thought to be rational commandments, in the category of "laws," (*mishpatim*) we nonetheless see now that there are nations, who by virtue of their intellectual make-up, argue that one must steal and murder. Similarly, Maimonides wrote in his *Eight Chapters* that this is why the Sages instructed us, "do not say, 'I do not desire pork,'" referring to a commandment which is a "decree." (*chok*) The Sages did not teach, do not say 'I do not desire to steal and murder,' for one who would say such a thing possesses a lowly soul," see there. This means that a lowly soul does in fact desire to steal and so on, even though these are rational commandments. Everyone does what is right in one's own eyes, only a person who possesses a good soul understands that it is forbidden to steal and so on.

Therefore, when a Jew brings himself closer to the Holy One and Torah, then the Jew understands that even the "decrees" are necessary. This is not due to human reason, because of one or another justification. Reason is only effective in understanding things that are external to a person, whereas things that are part of a person's nature are understood of themselves. They are simply self-evident, as a person is aware of himself. This is the meaning of God's decrees and laws for the Jewish people, for even the "decrees" are "laws" to them, for their essential nature is close to Torah.

5) Esh Kodesh Parashat Ki Tavo 5700 (September 21, 1940)

We find the following passage in *Sanhedrin* 59b:

R. Simeon ben [Manassia] said: Woe for the loss of a great

4) אש קודש שבת הגדול שנת ת"ש

להאיש נדמה כי מבין כל דבר שכל דק כמו שהוא ע"פ השכל, אבל באמת שכל האיש כרוך אחר עצם האיש, וכל אחד מבין כפי שהוא בעצם, ואפילו גזל ורציחה שחשבו תמיד אותם למצות שכליות בחי' משפטים, רואים עתה שישנן אומות שממציאות שכליות שצריכים לגזול מכל איש את הונו, וגם לרצוח נפשות, ולכן אומר הרמב"ם ז"ל בח"פ שחז"ל דייקו לומר לך אל תאמר א"א בבשר חזיר וכו', היינו במצוות שהם חוקים. ולא אמרו אל תאמר א"א לגזול ולרצוח וכו' כי מי שאומר כך נפשו גרועה היא ע"ש, היינו שנפש גרועה רוצה גם בגזל וכו', אף שהם ממצוות השכליות, וכל דרך איש ישר בעינו, כי רק מי שנפשו טובה, מבין שאסור לגזול וכו' לכן כשהאיש ישראל מקרב א"ע יותר להקב"ה ולתורה אז גם את מצות החוקים מבין שכך צריך להיות, לא בשכל אנושי ובשביל טעמים אלו ואלו כי רק דברים שהם זרים ממנו מבינים רק מפני טעמים, והדברים שהם עצם האיש מבין ומשיג האיש אותם בפשטות כמו שמשגיח את עצמו, וזה חקיו ומשפטיו לישראל שגם החקים משפטים להם מפני שהם קרובים בעצם לתורה

5) אש קודש פרשת כי תבוא שנת ת"ש

איתא בגמרא סנהדרין נ"ט ע"ב דתניא רשב"א אומר חבל על שמש גדול שאבד מן העולם שאלמלא נתקלל נחש, כאו"א מישראל היו

servant. For had the serpent not been cursed, every Israelite would have two valuable serpents, sending one to the north and one to the south to bring him costly gems, precious stones, and pearls.

Why was it precisely the serpent, from whom all evil emerged [cf. Genesis 3], who was to be such a valuable messenger in the service of Israel; why could not other animals and beasts have served equally well?

The answer may lie in the following passage in Yerushalmi *Pe'ah* 1:1:

[Rabbi Simeon ben Gamaliel said:] The serpent is asked, What pleasure do you derive out of biting? The lion attacks and eats its prey; the wolf attacks and eats its prey, but you—what benefit do you derive from biting? He answers, . . . “Were it not that a heavenly command tells me to bite, I would indeed not do so.”

This means that all beasts attack to satisfy their needs, for their benefit. The serpent, however, does not attack to satisfy its need, for its own benefit. This suggests that if someone performs an action without intending his own benefit, such an individual may be the source of a great good; it is just the curse which prevents him. . . .

When God sends retribution by means of a carnivorous, devouring beast . . . then the heavenly *Din* (judgement) is invested in the natural order, for it is natural for animals to eat and satisfy their needs. But when God sends retribution by means of a serpent which has no desire to eat its prey and derives no benefit by attacking—that is a revelation of *Din* in its bare state, without being clothed in the natural order. Since the serpent does not at that moment seek to eat, and derives no benefit from its attack, it is *Din*, pure and simple. This is what the Talmud means: since we find that after its curse, the serpent is capable of displaying naked *Din*, we may conclude from this that had it not been cursed, it would have bestowed upon us a correspondingly great good, equally beyond the parameters of the natural order.

It follows, then, that when we see them, God spare us, torturing and tormenting us in ways which bestow no

מזומנים לו שני נחשים טובים אחד משגרו לצפון ואחד משגרו לדרום להביא לו סנדלפונים טובים ומרגליות טובות וכו', שעפ"פ ק"ל למה דוקא הנחש שממנו כל הדעה יצאה ה' שליח כ"כ טוב לישראל, ולמה אין טובה כזו יוצאת מן שאר הבהמות וחיות, ואם מפני שכשנתקלל הנחש גם הם נתקללו עמו, א"כ עכ"פ למה לא אמרה הגמרא אלמלא נתקלל הנחש היו כל הבהמות וחיות מביאות לנו אבנים טובות ומרגליות רק על הנחש דוקא אמרה. ואפשר כי איתא בירושלמי פאה פ"א ה"א אומרים לנחש וכו' מה הניי"ך לך שאתה נושך, ארי, טורף ואוכל זאב טורף ואוכל את מה הניי"ך יש לך, א"ל וכו' אילולי איתאמר לי מן שמיא נכית, לא הוינא נכית, עכ"ל הק'.

זאת אומרת שכל החיות טורפות לצורך עצמן והנאתן משא"כ הנחש אינו עושה לצורך עצמו והנאתו, ורמז הוא זה שמי שאינו מכוון במעשיו לעצמו ע"כ טובה גדולה יכולה לצאת ממנו, ורק הקללה שנתקלל היא המניעה . . . כשד' נפרע ע"י ח"י טורפת שדרכה לאכול בשר, . . . אז הדין שמים בדרך הטבע נתלבש, כי כל בעל חי טבעו לאכול ולבקש צרכיו משא"כ כשנפרע ע"י נחש היא התגלות הדין כמו שהוא בלא התלבשות בדרך הטבע, כי אינו מבקש אז לאכול ואין לו הנאה מזה ורק דין כמו שהוא הוא, וזה שאומרת הגמרא כיון שרואין בנחש לאחר שנתקלל התגלות הדין בלא התלבשות, יודעין מזה שאלמלא נתקלל גם הטובה שהיתה ממנו, טובה גדולה שלא כדרך הטבע היתה יוצאת לנו ממנו, ולפי"ז כשרואים שח"ו מענים אותנו

benefit to the torturer and tormentor, just to torment us—that is a revelation of <i>Din</i> that is not en clothed in the natural order. It follows that, when we will repent and pray to God, then God will save us by a revelation transcending the natural order. . . And that is the only way to understand our ability to strengthen ourselves in the face of these staggering troubles: just as our troubles are unnatural, unen clothed in the natural order, so is it only by a supernatural effort that we can pull ourselves together; otherwise it is incomprehensible how we can do it. But that is precisely why strengthening ourselves at this time has the effect of turning <i>Din</i>, into <i>Rahamim</i>, divine mercy—for it is all a revelation transcending the garb of the natural order	ומייסרים בענינים שלהמענה ומיסר אין שום טובה יוצאת מהם, ורק לענה אותנו, שהיא התגלות הדין פלא התלבשות כדרך הטבע, אז יודעים מזה שכאשר נשוב ונתפלל לד' אז גם יושיע ד' לנו בישועה בהתגלות שלא בדרך הטבע.... והיא גם היכולת של איש הישראלי לחזק עצמו בצרות איומות כאלו, הצרות הן שלא בהתלבשות הטבע, דין שלא כדרך הטבע, וגם ההתחזקות היא שלא בדרך הטבע, כי בדרך הטבע א"א להבין איך אפשר להתחזק, לכן ההתחזקות גם מועלת להפוך את הדין לרחמים, כי היא התגלות למעלה מן ההתלבשות
<u>6) Esh Kodeh Parshat Mishpatim 5702 (February 14th, 1942)</u> We must not think that the physical world is distant from, or in opposition to, the Torah. Not so: the Torah's voice is heard from the entire world. This is because the world was also created by the word of God. His word is the very essence of the world. It is just that humans use the world in a negative manner, and thereby destroy the world. ... At the time of the revelation of the Torah on Mount Sinai, the Torah's voice was heard from the entire world. Even now the voice of the Torah can be heard emerging everywhere, [from within one's own body] as well as from the entire outside world. The world was made by the Word of God, and the Torah is the Word of God. So in truth—since God is one and His Word is one . . . the Word of God in the creation, and the Word of God in the Torah are actually one. As that one Word cascades down the chain of emanation, it branches into two modes. One mode is the Divine Speech which summons the creation into being. This Speech, imprinted in the natural order, causes the sun to shine by day and the moon by night. The other mode is given to Israel as	<u>6) אש קודש, שנת תש"ב, משפטים שקלים</u> שלא נחשוב שעולם הגשמי דחוק ומתנגד לתורה, לא כן הוא, מכל העולם קול התורה נשמע, מפני שגם העולם בדבר ד' נברא ודיבורו ית' הוא עצמותו של העולם, רק שבני האדם משתמשים עם העולם ... קול התורה נשמע בשעת קבה"ת מכל העולם, וגם עתה יכול האיש מן כולם לשמוע את קול התורה, ולא רק מן חלקי העולם אשר נתוספים אליו ונעשים חלקי גופו ע"י מאכל ומשתה, רק גם מן כל העולם אשר חוצה לו. כי העולם בדבר ד' נעשה והתורה דבר ד' היא, ובאמת הוא ית' אחד ודבורו אחד... וגם דיבורו ית' בבריאת העולם ודיבורו ית' בתורה, אחד הם, כשמשתלשל למטה נסתעפו לב' בחינות דיבור, להעולם דיבורים של מצוות וציוויים שיברא, וע"פ חקותיו יתנהג תמיד השמש יאיר ביום והירח בלילה וכו',

Torah and *mitzvot*, to be fulfilled through the medium of the world. As one ascends the ladder of emanation, one finds that all the Ten Commandments are in fact one Word. Similarly, the ten Divine Utterances that called forth the world (Genesis 1) emerge from one Utterance. . . If one ascends still higher, one realizes that the ten Utterances which called forth the creation, and the Ten Commandments are in fact one Divine Voice. Since God and His Speech are united, it follows that as He is one, all of His words must be one.

So when an individual makes the ascent, conjoining in unity with the voice of God in the Torah, such an individual hears the sound of the Torah from the world as a whole: from the chirping of the birds, the mooing of the cows, the voices and tumult of human beings—from all of these one hears the voice, the unceasing voice, of God in the Torah. . . .

[When such a consciousness is achieved,] it follows that all evil is sublimated into good; all evil utterance, all evil discourse which Israel's enemies utter against her, is all transformed into the voice of Torah. This must follow since even these utterances are part of the world as we find it; their vital energy is rooted in the voice of God in the Torah which has devolved into evil discourse. What this means, simply stated, is that the words of admonition in the Torah [Leviticus 26; Deuteronomy 28] materialized in such a manner that one or another enemy of Israel uttered a demand to attack or torment Jews, God forbid. But when we conjoin everything to Torah [by attaining the meditative consciousness of unity sketched above], they are all sublimated to the voice of Torah, and all evil is transmuted into sweetness.

ולישאל תורה ומצוות לקיים אותם עם העולם, וכשעולים למעלה, כל עשרת הדברות בדיבור אחד נאמרו, וגם עשרה מאמרות ממאמר אחד יוצאים, . . . וכשעולים עוד יותר, אז גם אלו ואלו, עשרה מאמרות ועשה"ד קול אחד הם, כי הוא ודיבורו אחד, וכמו שהוא ית' אחד כן גם כל דיבוריו ית' אחד הם, והאיש שנתעלה ומתיחד באחדות קול ד' שבתורה, אז גם מכל העולם את קול התורה שומע, מציפצפי העופות ומגעיות הפרות ומקולות ורעש בני האדם, מכלם שומע קול ד' שבתורה, . . . וממילא כל רע נתעלה לטוב, וכל הדיבורים רעים ודרשות רעות שמדברים שונאי ישראל על ישראל, נתהפך הכל לקול התורה, כיון שגם הם בעולם נמצאים, וחיותם מקול ד' שבתורה שנסתעפו לדיבורים רעים, פשוט שדברי התוכחה שבתורה נתגשמו עד ששונא ישראל זה או זה מדבר להכות וליסר את ישראל בפועל ח"ו, וכשמאחדים הכל לתורה עולים הם לקול תורה, וכל רע נמתק.

